

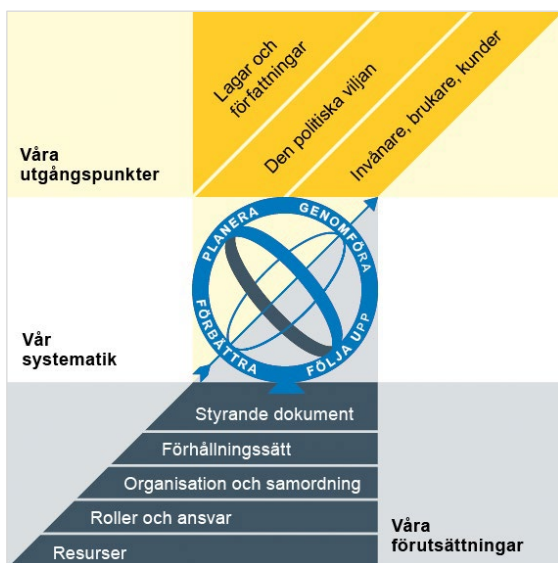
Göteborgs
Stad

Göteborgs Stads riktlinje för direktavkastning från Stadshuskoncernen

Reglerande styrande dokument

Policy
► Riktlinje
Regel
Anvisning
Rutin
Instruktion

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Beslutad av:
Kommunfullmäktige

Gäller för:
Kommunfullmäktige

Diarienummer:
SLK-2023-00157

**Datum och paragraf för
beslutet:**
KF 2025-03-27 §143

Dokumentsort:
Riktlinje

Giltighetstid:
Tillsvidare

Senast reviderad:

Dokumentansvarig:
Ekonomidirektör

Innehåll

Inledning	4
Syftet med denna riktlinje	4
Vem omfattas av riktlinjen	4
Bakgrund	4
Lagbestämmelser	4
Koppling till andra styrande dokument.....	5
Riktlinje för direktavkastning från Stadshuskoncernen	6
Grundläggande förutsättningar för finansiell styrning av Göteborgs Stads bolag	6
Riktlinjens principer	6
Principer och definitioner för direktavkastning och insatt kapital	6
Principer och definitioner för Stadshuskoncernens soliditet	7
Principer för uttag av direktavkastning utöver riktlinjens begränsningar	7

Inledning

Syftet med denna riktlinje

Syftet med denna riktlinje är att ge kommunfullmäktige möjlighet att erhålla direktavkastning från Stadshuskoncernen som är förutsägbar och långsiktigt hållbar.

Riktlinjen ska användas som stöd och vägledning vid framtagande av kommunfullmäktiges budget, där nivån för direktavkastning (utdelning och kapitaltillskott) sätts. Den beskriver grundläggande förutsättningar, principer, definitioner och gränsvärden som tillsammans skapar ett vägledande transparent regelverk för beräkning av direktavkastning från Stadshuskoncernen. Riktlinjen är avsedd att användas tillsammans övriga styrande dokument, exempelvis kommunfullmäktiges budget och ägardirektiv som tillsammans möjliggör en aktiv styrning av Stadshuskoncernen.

Vem omfattas av riktlinjen

Denna riktlinje gäller tills vidare för kommunfullmäktige.

Bakgrund

I kommunfullmäktiges budget 2022–2024 fick Göteborgs Stadshus AB (Stadshus) i uppdrag att ta fram ett långsiktigt hållbart finansiellt ramverk för Stadshuskoncernen. I budgeten beskrevs att ett grundläggande ramverk, motsvarande Göteborgs Stads riktlinje för god ekonomisk hushållning, med fastställda principer för totalavkastning, avkastning och direktavkastning skulle tas fram. Detta skulle kunna tjäna som vägledning för en långsiktigt hållbar och förutsägbar direktavkastning och utgöra ett ramverk för Stadshuskoncernens finansiella samordning. Stadshus svar på kommunfullmäktiges uppdrag var att ta fram föreliggande riktlinje som definierar vad direktavkastning från Stadshuskoncernen är och vilka nivåer som kan lämnas.

Lagbestämmelser

I riktlinjens utformning har hänsyn tagits till bestämmelser i kommunallagen (2017:725) och aktiebolagslagen (2005:551). Andra lagar som har koppling till riktlinjens område är lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag, lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter, ellag (1997:587) och fjärrvärmelag (2008:263).

Koppling till andra styrande dokument

Göteborgs Stads riktlinje för direktavkastning från stadshuskoncernen är det primära styrande dokumentet för sitt område. Nedan listas de styrande dokument som har starkast koppling till riktlinjen:

- Riktlinje för god ekonomisk hushållning samt resultatutjämningsreserv
- Riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll
- Riktlinjer för ägarstyrning
- Respektive bolags ägardirektiv
- Göteborgs Stads budget

Riktlinje för direktavkastning från Stadshuskoncernen

Grundläggande förutsättningar för finansiell styrning av Göteborgs Stads bolag

Riktlinjen tar sin utgångspunkt i två grundläggande förutsättningar.

1. *Kommunallagen och det kommunala ändamålet är grunden för styrningen*

Det är kommunallagens bestämmelser om kommunernas möjlighet att driva verksamhet i bolagsform och det kommunala ändamålet för respektive bolag som utgör grunden för styrningen av de bolag som ägs Göteborgs Stad.

2. *Avkastningskravens roll i stadens styrmiljö är att möjliggöra löpande utvärdering av bolagens verksamhet*

Syftet med de ekonomiska avkastningskrav som anges i vissa ägardirektiv är främst att, utifrån bolagets kommunala ändamål, möjliggöra en löpande utvärdering av bolagets verksamhet med fokus på att verksamheten bedrivs på ett effektivt och rationellt sätt i relation till respektive bransch, konkurrenter och/eller konkurrerande alternativ.

Riktlinjens principer

För att erhålla direktavkastning från Stadshuskoncernen som är förutsägbar och långsiktigt hållbar har ett antal principer tagits fram. Principerna utgör ett vägledande transparent regelverk för beräkning av direktavkastning från Stadshuskoncernen.

Lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reglerar möjligheten till utdelning från allmännyttan. Av det skälet undantas Framtidenkoncernen från tillämpning av riktlinjens principer. Utdelning från Framtidenkoncernen fastställs med hänsyn till lagstiftningen i separat beslut.

Principer och definitioner för direktavkastning och insatt kapital

- Ägaren, Göteborgs Stad, ska kunna förvänta sig en direktavkastning från den löpande verksamheten i Stadshuskoncernen beräknat på stadens insatta kapital som vid var tidpunkt är placerat i Stadshuskoncernen.
- Begreppet direktavkastning omfattar både utdelning och de i kommunfullmäktiges budget beslutade kapitaltillskott till verksamheter som genom sitt kommunala ändamål inte anses ha förutsättningar att finansiera sin verksamhet.
- En rimlig direktavkastning från Stadshuskoncernens löpande verksamhet (exklusive Framtidenkoncernen och realisationsvinster) är 3 till 6 procent på ägarens insatta kapital.

- För beräkning av direktavkastning från Stadshuskoncernen ska kapitalbasen *ägarens insatta kapital* användas. Insatt kapital beräknas som summan av eget kapital i Göteborgs Stadshus AB samt övriga koncernens ansamlade vinstmedel med avdrag för Förvaltnings AB Framtidens andel.
- Stadshuskoncernens ansamlade vinstmedel får tas i anspråk utan särskild konsekvensbeskrivning för finansiering av direktavkastning till ägaren upp till kommunfullmäktiges budgetbeslut, givet att riktlinjens övriga principer är uppfyllda.
- I samband med ärende som kräver kommunfullmäktiges ställningstagande till avyttring av verksamhet, fastighet eller annan tillgång ska särskild instruktion om disposition av eventuell realisationsvinst beslutas. I det fall realisationsvinst kvarstår i bolaget upptas den som en del av bolagets ansamlade vinstmedel.

Principer och definitioner för Stadshuskoncernens soliditet

- Soliditeten avser synlig bokföringsmässig soliditet och tar inte hänsyn till eventuella övervärden i koncernens tillgångar.
- Stadshuskoncernens soliditet (exklusive Framtidenkoncernen) ska uppgå till minst 25 procent efter att årets direktavkastning räknats av.

Principer för uttag av direktavkastning utöver riktlinjens begränsningar

- Vid uttag av direktavkastning (användning av ansamlade vinstmedel från löpande verksamhet) utöver riktlinjens angivna gränsvärden krävs ett särskilt beslut i kommunfullmäktige som belyser effekterna för Stadshuskoncernens och bolagens verksamhet och ekonomi.